

გელათის მონასტრის სარესტავრაციო-საკონსერვაციო სამუშაოები

ქვე-პროექტის გარემოსდაცვითი და სოციალური სკრინინგი და
გარემოზე ზემოქმედების მართვის გეგმა

რეგიონული განვითარების მეორე პროექტი
დაფინანსებულია მსოფლიო ბანკის მიერ

გარემოსდაცვითი სკრინინგი

ქვე-პროექტი ითვალისწინებს გელათის სამონასტრო კომპლექსში ღვთისმშობლის სახელობის ტაძრის ქვის ფასადის კონსერვაციას. გელათის სამონასტრო კომპლექსი შეტანილია იუნესკოს მსოფლიო კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლთა სიაში. გელათის მონასტერი მდებარეობს სოფელ გელათის მიმდებარედ, დასავლეთ საქართველოში, იმერეთის რეგიონში, ქ. ქუთაისიდან აღმოსავლეთით 12 კმ-ში. ქუთაისიდან მონასტრამდე მიდის მოასფალტებული გზა.

სხვადასხვა პერიოდის არქიტექტურული სტრუქტურების, მოზაიკისა და ფრესკების მრავალფეროვნების გამო, გელათის მონასტრის კონსერვაციის პრობლემები განსხვავებული ხასიათისა და სირთულისაა. მსგავსი ტიპის პროექტები უკვე განხორციელებულია, თუმცა ფინანსური რესურსების სიმცირიდან გამომდინარე ხდებოდა მხოლოდ მონასტრების უკიდურესად დაზიანებული ნაწილების და არა მთლიანი შენობა-ნაგებობების რეაბილიტაცია.

ქვე-პროექტი განხორციელდება საქართველოში ამერიკის შეერთებული შტატების საელჩოს საგრანტო პროექტებთან ერთად და მიზნად ისახავს გელათის სამონასტრო კომპლექსში ღვთისმშობლის სახელობის ტაძრის ქვის ფასადის კონსერვაციას.

სარეაბილიტაციო-საკონსერვაციო სამუშაოები მოიცავს:

- მთელი ფასადის გარშემო ხარაჩოების განთავსება.
- კედლებისა და ქვის სტრუქტურის გამაგრება.
 - ქვებს შორის არსებული სივრცის გასუფთავება
 - ცემენტის მასალის ნალესის გასუფთავება
 - ფასადზე ქვებს შორის არსებული ნაპრალებისა და გადაბმის ადგილების ამოვსება.
 - დაკარგული ქვების ახლით ჩანაცვლება
 - დაშლილი და დაზიანებული ქვების გამაგრება
 - ქვების გამაგრება (მიკრო-ბოჭკოვანი საბელით (FIDSTEEL3x2-G),
 - ქვების გამაგრება ფასადზე მინის მასალის მქონე ბოჭკოვანი გამაძლიერებლებით
 - ქვის ზედაპირზე არსებული ნაჭდევების ამოვსება
 - მიკრო-ბზარების გამყარება
 - ქვის ზედაპირის გაწმენდა ჭვარტლისგან
 - ქვის ზედაპირის დამუშავება მიკრო-ფლორის წინააღმდეგ
 - დამუშავების შემდეგ ქვის ზედაპირზე არსებული ნადებისა და ლაქების გაწმენდა

ქვე-პროექტის ხორციელდება საქართველოს ხელოვნებისა და კულტურის ცენტრის მიერ (არამომგებიანი იურიდიული ორგანიზაცია).

2014 წლის 6 თებერვალს გამოიცა ბრძანება (#09/12/03) კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლზე სამუშაოების საწარმოებლად.

პროექტის განხორციელება მოხდება 3 წლის განმავლობაში.

(ა) ზემოქმედების დადგენა

<p>აქვს თუ არა ქვე-პროექტს რაიმე ტიპის მნიშვნელოვანი ზემოქმედება გარემოზე?</p>	<p>ქვე-პროექტს გარემოზე აქვს მცირე უარყოფითი ზემოქმედება;</p>
<p>რა მნიშვნელოვანი დადებითი და უარყოფითი ხასიათის ზემოქმედება ექნება ქვე-პროექტს გარემოზე?</p>	<p>მოსალოდნელია, რომ ქვე-პროექტს (UNESCO მსოფლიო მნიშვნელობის კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის-გელათის მონასტრის სარეაბილიტაციო და საკონსერვაციო სამუშაოები) ექნება ხანგრძლივი პოზიტიური სოციალური გავლენა. საკონსერვაციო სამუშაოები დაიცავს მონუმენტს შემდგომი დაზიანებისა და საფრთხისგან, ბუნებრივი კატასტროფებისგან და სუსხიანი ამინდისგან.</p> <p>მოსალოდნელია მცირე უარყოფითი ზემოქმედება: როგორც სამშენებლო და მცირე მოცულობის ქიმიური ნარჩენების, ასევე ვიზიტორების ძველამდე მისვლის შეფერხების სახით.</p>
<p>აქვს თუ არა ქვე-პროექტს მნიშვნელოვანი ხასიათის ზემოქმედება ადგილობრივ მოსახლეობასა და ზემოქმედების ქვეშ მყოფ სხვა პირებზე?</p>	<p>რაიმე სახის უარყოფითი ზეგავლენა არ არის მოსალოდნელი. უფრო მეტიც პროექტის განხორციელებას ექნება ხანგრძლივი პოზიტიური სოციალური ზემოქმედება : ტურისტების ნაკადის ზრდისა და ტურისტულ ინფრასტრუქტურაში კერძო სექტორის ინვესტიციების გაზრდით სახით.</p>

(B) შემარბილებელი ღონისძიებები

<p>რა ალტერნატივები იქნა განხილული პროექტის შექმნისას ?</p>	<p>განხილული ალტერნატივები აღნიშნულ ქვე-პროექტს არ შეესაბამებოდა.</p>
---	---

<p>რა ტიპის შემამსუბუქებელი ზომებია შემოთავაზებული?</p>	<p>ქვე-პროექტის განხორციელების შედეგად მოსალოდნელი ნეგატიური გავლენა შესაძლებელია მარტივად შერბილდეს ქიმიური ნივთიერებების, რომელსაც იყენებენ ქვების გასაწმენდად და დასამუშავებლად, მართებული აკუმულირებითა და მართვით. ასევე, სამშენებლო ტერიტორიაზე ქიმიური ნივთიერების ცარიელი ყუთებისა და სხვა ტიპის ნარჩენების (ხარაჩოებისა და ინდივიდუალური დამცავი აღჭურვილობების) სწორი განკარგვით.</p>
<p>წარსულში განხორციელებული მსგავსი პროექტებიდან მიღებული რა გამოცდილება იქნა გათვალისწინებული ქვე-პროექტის დიზაინში?</p>	<p>ქვების წმენდისა და დამუშავების მეთოდოლოგია ეყრდნობა წარსულ გამოცდილებას მიღებულს მსგავსი ხასიათი პროექტებიდან: ატენის სიონი, ჯვრის მონასტერი, სამთავროს მონასტერი, წმ. გიორგის ეკლესია გელათში.</p>
<p>ჩართული იყო თუ არა დაინტერესებული თემები ქვე-პროექტის მომზადების პროცესში და გათვალისწინებული იქნა თუ არა მათი ინტერესები და ცოდნა სათანადოდ?</p>	<p>არ შეესაბამება</p>

(C) კატეგორიზაცია

მსოფლიო ბანკის უსაფრთხოების ზომების (OP 4.01) თანახმად, ქვე-პროექტი კლასიფიცირებულია როგორც გარემოსდაცვითი კატეგორია B და მოითხოვს მცირე კონსტრუქციული და სარეაბილიტაციო საქმიანობისთვის გარემოზე ზემოქმედების მართვის „ჩექლისტის“ შესრულებას.

სოციალური სკრინინგი

ინფორმაცია სოციალური უსაფრთხოების სკრინინგისათვის		კი	არა
1	არის თუ არა ინფორმაცია ქვე-პროექტის ობიექტების მფლობელობისა და სარგებლობის შესახებ ხელმისაწვდომი და სარწმუნო? (სკრინინგი არ ჩაითვლება დასრულებულად თუ აღნიშნულ საკითხზე ინფორმაცია არ არის ხელმისაწვდომი)	✓	
2	ქვე-პროექტის განხორციელება შეზღუდავს თუ არა მოსახლეობის ხელმისაწვდომობას სამეურნეო რესურსებზე, როგორცაა მიწა, სამოვრები, წყალი, კომუნალური სამსახურები ან სხვა რესურსები, რაზეც მოსახლეობაა დამოკიდებული?		✓
3	გამოიწვევს თუ არა ქვე-პროექტის განხორციელება ცალკეული ინდივიდების ან ოჯახების ადგილმონაცვლეობას ან იქნება თუ არა საჭირო მიწის ნაკვეთის შექმნა (სახელმწიფო ან კერძო, დროებით ან მუდმივად) ?		✓
4	გამოიწვევს თუ არა ქვე-პროექტის განხორციელება მოსავლის, ხეხილის და სამეურნეო ინფრასტრუქტურის (დამხმარე ნაგებობები, ღობე, არხი, ბედელი, გარე ტუალეტები, სამზარეულოები და სხვა) დროებით ან მუდმივ დაკარგვას?		✓
<p>თუ რომელიმე შეკითხვაზე (გარდა პირველი შეკითხვისა) პასუხი არის „დიახ“, მაშინ უნდა ამოქმედდეს OP/BP 4.12 საოპერაციო პოლიტიკა იძულებით განსახლების შესახებ, შემარბილებელი ღონისძიებები უნდა განისაზღვროს OP/BP 4.12-ისა და განსახლების პოლიტიკის ჩარჩო დოკუმენტის მიხედვით.</p>			

გარემოზე ზემოქმედების მართვის გეგმა

ნაწილი A: ზოგადი ინფორმაცია პროექტისა და საპროექტო ტერიტორიის შესახებ

ინსტიტუციონალური და ადმინისტრაციული საკითხები	
ქვეყანა	საქართველო
პროექტის დასახელება	რეგიონალური განვითარების მეორე პროექტი (RDP2)
ქვე-პროექტის დასახელება	გელათის სამონასტრო კომპლექსში ღვთისმშობლის სახელობის ტაძრის ქვის ფასადისა და სტრუქტურის რეაბილიტაცია და კონსერვაცია.
ქმედებების მოცულობა ქვე-პროექტის ფარგლებში	<p>ქვე-პროექტი ითვალისწინებს UNESCO-ს მსოფლიო მნიშვნელობის კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლთა სიაში შესული - გელათის მონასტრის ღვთისმშობლის სახელობის ტაძრის ფასადის სარეაბილიტაციო და საკონსერვაციო სამუშაოებს.</p> <p>ქვე-პროექტი განხორციელდება საქართველოში ამერიკის შეერთებული შტატების საელჩოს საგრანტო მიმდინარე პროექტებთან ერთად და მიზნად ისახავს გელათის სამონასტრო კომპლექსში ღვთისმშობლის სახელობის ტაძრის ქვის ფასადის კონსერვაციას.</p> <p>ქვე-პროექტის ფარგლებში განსახორციელებელი სამუშაოები მოიცავს შემდეგს:</p> <ul style="list-style-type: none"> • მთელი ფასადის გარშემო ხარაჩოების განთავსებას • კედლებისა და ქვის სტრუქტურის გამაგრება: <ul style="list-style-type: none"> - ქვებს შორის არსებული სივრცის გასუფთავება - ცემენტის მასალის ნალესის გასუფთავება - ფასადზე ქვებს შორის არსებული ნაპრალებისა და გადაბმის ადგილების ამოვსება. - ფასადზე დაკარგული ქვების ახლით ჩანაცვლება - დაშლილი და დაზიანებული ქვების გამაგრება - ქვების გამაგრება/განმტკიცება (მიკრო-ბოჭკოვანი საბელით (UHTSS FIDSTEEL3x2-G), - ქვების გამაგრება ფასადზე მინის ბოჭკოვანი გამაძლიერებლით - ქვის ზედაპირზე არსებული ნაჭდევების ამოვსება - მიკრო-ბზარების გამყარება - ქვის ზედაპირის გაწმენდა ჭვარტლისგან - ქვის ზედაპირის დამუშავება მიკრო-ფლორის წინააღმდეგ

	- დამუშავების შემდეგ ქვის ზედაპირის ნადებისა და ლაქებისგან გაწმენდა.		
ინსტიტუციონალური ორგანიზება (მსოფლიო ბანკი)	ჯგუფის ხელმძღვანელი: აჰმედ აივეიდა	უსაფრთხოების სპეციალისტი: დარეჯან კაპანაძე	
განხორციელების ორგანიზება (მსესხებელი)	განმახორციელებელი ერთეული: მუნიციპალური განვითარების ფონდი	სამუშაოთა ზედამხედველი: საკონსულტაციო კომპანია „ეპტისა“	სამუშაოთა კონტრაქტორი: საქართველოს ხელოვნებისა და კულტურის ცენტრი (არა მომგებიანი იურიდიული ორგანიზაცია)
ადგილმდებარეობის აღწერა			
ინსტიტუტის დასახელება, რომლის საკუთრების რეაბილიტაციაც არის დაგეგმილი	საქართველოს საპატრიარქო		
ინსტიტუტის მისამართი, რომლის საკუთრების რეაბილიტაციაც არის დაგეგმილი	ერეკლე მეორეს სკვერი თბილისი ტელ: 299 03 78 გელათის მონასტერი მდებარეობს დასავლეთ საქართველოში, კერძოდ იმერეთის რეგიონში ქ. ქუთაისის აღმოსავლეთით 12 კმ-ში და თბილისის დასავლეთით 253 კმ-ში.		
ვინ არის მიწის ნაკვეთის მფლობელი? ვინ არის მოსარგებლე (ოფიციალურად/არაოფიციალურად)	საქართველოს საპატრიარქო, გელათის მონასტერი		
ტერიტორიის ფიზიკური და ბუნებრივი გარემოს აღწერა და სოციალურ-ეკონომიკური კონტექსტი	გელათის მონასტერი (UNESCO-ს მსოფლიო კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლი) მდებარეობს დასავლეთ საქართველოში იმერეთის რეგიონში, ქ. ქუთაისიდან 12 კმ-ში სოფელ გელათის განაპირად. ქუთაისიდან მონასტრამდე მიდის მოასფალტებული გზა. კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლი არის მოქმედი მონასტერი ღია ვიზიტორებისთვის და გამოირჩევა,		

როგორც ადგილობრივი, ასევე საერთაშორისო მნახველების სიმრავლით. გელათის სამონასტრო კომპლექსი დაარსდა მეფე დავით აღმაშენებლის დროს 1106 წელს, ღვთისმშობლის შობის სახელობის მთავარი ტაძრის მშენებლობის დაწყებით. ძველი მოიცავს XII და XIII საუკუნეებით დათარიღებულ 3 ეკლესიას : ღვთისმშობლის შობის, წმ. გიორგისა და წმ. ნიკოლოზის სახელობის ტაძრებს. სამონასტრო კომპლექსი ასევე მოიცავს XVIII და XIX საუკუნეების რამდენიმე საცხოვრებელ ნაგებობას.

სამონასტრო კომპლექსი გარშემორტყმულია დაბალი ქვის გალავნით, რომელსაც აქვს ორი შესასვლელი: აღმოსავლეთით მოქმედი შესასვლელი და მეორე სამხრეთით, რომელიც გამოიყენებოდა როგორც მთავარი შესასვლელი.

ღვთისმშობლის შობის სახელობის მთავარი ტაძარი მდებარეობს კომპლექსის ცენტრში. ეკლესია მოპირკეთებულია მოყვითალო ფერის კირქვის ფილებით. ვიზუალურად კირქვის ფილები როგორც ჩანს დამუშავებულია სხვადასხვა სამტეხლოში და მათი გამძლეობა განსხვავდება ერთმანეთისგან. ქვებს აქვთ სხვადასხვა ტიპის დაზიანებები: მექანიკური, ბიოლოგიური (ხავსი), გამოწვეული ნალექისა და სეზონური ტემპერატურის ცვლილებებისგან.

ქვე-პროექტი ითვალისწინებს გელათის სამონასტრო კომპლექსში ღვთისმშობლის სახელობის ტაძრის ფასადის ქვის ზედაპირის საკონსერვაციო სამუშაოებს, რომელიც მოიცავს შემდეგს: დაშლილი და დაზიანებული ქვების გამაგრება, ქვის ზედაპირზე არსებული ნაჭდევების ამოვსება, გამაგრება შეცვლილი ქვების, ქვის ზედაპირის გასუფთავება ხვიარებისგან 4 %-იანი წყალნარევი ბენზალკონიუმის ქლორიდით. ეს უკანასკნელი გამოიყენება მრავალფენიანი მტვრის, ლიქენებისა და ხავსის მოსაშორებლად. ბენზალკონიუმის ქლორიდი არის ძლიერი ტოქსიკური ნივთიერება თევზებისთვის და წყლის უხერხემლო ცხოველებისთვის, ნაკლებად ტოქსიკური ჩიტებისთვის და უმნიშვნელოდ მომწამვლელი ძუძუმწოვრებისთვის. რაც შეეხება გარემოსა და ადამიანებს, ამ შემთხვევაში ის არავითარი საფრთხის მატარებელი არ არის. ბიოციდებითა და ამონიუმის ბიკარბონატებით ქვების გასუფთავებისას უსაფრთხოების ნორმების დაცვა იქნება მუდმივი

	<p>კონტროლის ქვეშ. სამიზნე ტერიტორიაზე ქიმიური ნივთიერებები გამოიყენება მცირე რაოდენობით, სპეციალური აპლიკატორების გამოყენებისას დიდი აკურატულობით მოხდება მათი ადგილზევე შეგროვება შემდგომში სათანადო განკარგვისთვის. იქ მომუშავე ადამიანებს უნდა ჰქონდეთ სპეციალური დამცავი აღჭურვილობა.</p>
<p>მასალების, მათ შორის ინერტული მასალისა და წყლის მიწოდების წყაროების მდებარეობა და დაშორება ქვე-პროექტის განხორციელების ადგილიდან</p>	<p>წყალი ხელმისაწვდომია სამშენებლო ტერიტორიაზევე მონასტერში, ხოლო ქვების მოპოვება ხდება უახლოესი ლიცენზირებული სამტეხლოდან.</p>
<p>კანონმდებლობა</p>	
<p>ეროვნული და ადგილობრივი კანონმდებლობა და ქვე-პროექტის ქმედებების განხორციელებისათვის საჭირო ნებართვები</p>	<p>მსოფლიო ბანკის პოლიტიკისა და ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების მართვის ჩარჩო დოკუმენტის თანახმად ქვე-პროექტი კლასიფიცირდა, როგორც დაბალ რისკიანი B კატეგორიის პროექტი.</p> <p>საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად ქვე-პროექტის ფარგლებში დაგეგმილი საქმიანობა არ საჭიროებს გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას, დამტკიცებას ან ნებართვას.</p> <p>ეროვნული კანონმდებლობის თანახმად:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) სამშენებლო მასალები შეძენილი უნდა იქნეს ლიცენზირებული მომწოდებლისაგან; (ii) ნარჩენები უნდა განთავსდეს მუნიციპალიტეტის უახლოეს ნაგავსაყრელზე შპს საქართველოს მყარი ნარჩენების მართვის კომპანიასთან წერილობითი ხელშეკრულების შესაბამისად.
<p>საჯარო კონსულტაცია</p>	
<p>სად და როდის ჩატარდა/ჩატარდება საჯარო კონსულტაცია?</p>	<p>გარემოს მართვის გეგმის დოკუმენტი განთავსდება საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდის ვებ-გვერდზე, ხოლო ინფორმაცია მიმდინარე სამუშაოების შესახებ წარმოდგენილი იქნება უშუალოდ სამშენებლო ტერიტორიის მიმდებარედ.</p>
<p>დანართები</p>	
<p>დანართი 1: ქვე-პროექტის განხორციელების ადგილი და ფოტომასალა</p> <p>დანართი 2: ნებართვა კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლებზე სამუშაოების წარმოებისთვის.</p>	

დანართი 3: ხელშეკრულება სამშენებლო ნარჩენების განთავსებაზე (იქნება მოწოდებული)

სხვა ნებართვები/შეთანხმებები - საჭიროების მიხედვით

ნაწილი B: ინფორმაცია გარემოსდაცვითი უსაფრთხოების შესახებ

გარემოსდაცვითი/სოციალური სკრინინგი			
	ქმედება/საკითხი	სტატუსი	შემარბილებელი დონისძიებები
მოიცავს თუ არა ქვე-პროექტი რომელიმე მითითებულ ქმედებას/საკითხს?	A. შენობის რეაბილიტაცია	☒ დიახ ☐ არა	იხ. ქვემოთ ნაწილი A
	B. ახალი მშენებლობა	☐ დიახ ☒ არა	იხ. ქვემოთ ნაწილი A
	C. ნარჩენი წყლების გადამუშავების ინდივიდუალური სისტემა	☐ დიახ ☒ არა	იხ. ქვემოთ ნაწილი B
	D. ისტორიული შენობ(ებ)ა და რაიონები	☒ დიახ ☐ არა	იხ. ქვემოთ ნაწილი C
	E. მიწის შექმნა ¹	☐ დიახ ☒ არა	იხ. ქვემოთ ნაწილი D
	F. საშიში ან ტოქსიკური მასალები ²	☒ დიახ ☐ არა	იხ. ქვემოთ ნაწილი E
	G. ზემოქმედება ტყეებზე და/ან დაცულ ტერიტორიებზე	☐ დიახ ☒ არა	იხ. ქვემოთ ნაწილი F
	H. სამედიცინო ნარჩენების დამუშავება/ მენეჯმენტი	☐ დიახ ☒ არა	იხ. ქვემოთ ნაწილი G
	I. სატრანსპორტო და ფეხით მოსიარულეთა უსაფრთხოება	☐ დიახ ☒ არა	იხ. ქვემოთ ნაწილი H

¹ მიწის შესყიდვა მოიცავს ადამიანთა გადასახლებას, საცხოვრებელი პირობების შეცვლას, კერძო საკუთრებაში არსებული ქონების შელახვას - ეს ეხება მიწებს, რომელიც შექმნილი/გადაცემულია და ამ ქმედებას გააჩნია ზემოქმედება იმ ადამიანებზე, რომლებიც ცხოვრობენ ან/და სახლობენ ან/და აწარმოებენ ბიზნესს (სავაჭრო ერთეულებს) შექმნილ მიწაზე.

² ტოქსიკური/ საშიში მასალები მოიცავს, მაგრამ არ შემოიფარგლება შემდეგი მასალებით: აზბესტი, ტოქსიკური საღებავები, მავნე ზემოქმედების მქონე გამხსნელები, ტყვიის შემცველი საღებავის მოშორება და ა.შ.

ნაწილი C: შემარბილებელი ღონისძიებები

ქმედებები	პარამეტრი	ზემოქმედების შემამცირებელი ღონისძიებები საკონტროლო ჩამონათვალი
0. ზოგადი პირობები	ინფორმირება და უსაფრთხოება	<p>a) ინფორმაცია მომავალი სამუშაოების შესახებ მიწოდებული უნდა იქნეს ადგილობრივი სამშენებლო და გარემოს დაცვის ინსპექციებისათვის და თემისათვის;</p> <p>b) ადგილობრივი მოსახლეობა ინფორმირებული უნდა იქნეს დაგეგმილი სამუშაოების შესახებ მედიაში და / ან საზოგადოებისათვის ხელმისაწვდომ ადგილებში (სამუშაოების განხორციელების ადგილის ჩათვლით) შესაბამისი შეტყობინების განთავსების გზით;</p> <p>c) მოპოვებული უნდა იქნეს მშენებლობისათვის და/ ან რეაბილიტაციისათვის საჭირო ყველა ნებართვა;</p> <p>d) კონტრაქტორი უნდა იქნეს თანახმა, რომ სამუშაოები განხორციელდება უსაფრთხო და მოწესრიგებული გზით, მიმდებარე ტერიტორიაზე მოსახლეობასა და გარემოზე მინიმალური ზემოქმედების უზრუნველყოფით;</p> <p>e) მუშათა პირადი დამცავი აღჭურვილობა შესაბამისობაში უნდა იქნეს საერთაშორისო საუკეთესო პრაქტიკასთან (სამუშაოების შესრულების დროს მუშებს უნდა ეხუროთ ჩაფხუტები, საჭიროების შემთხვევაში ეკეთოთ ნიღბები, დამცავი სათვალე, უსაფრთხოების ქამრები და ჩექმები);</p> <p>f) მუშათა ინფორმირების მიზნით უსაფრთხოების ძირითადი წესები და რეგულირებები განთავსებული უნდა იქნეს შესაბამის მაჩვენებლებზე სამუშაოთა განხორციელების ადგილებზე.</p> <p>g) კონტრაქტორმა უნდა უზრუნველყოს გაუთვალისწინებელი შემთხვევებისთვის ადეკვატური სამედიცინო და ქირურგიული აღჭურვილობა.</p> <p>h) ჯანმრთელობის უსაფრთხოების ნორმების მოთხოვნის საფუძველზე, ქვის ქიმიური წმენდის დროს ტერიტორიაზე ადამიანთა დაშვება უნდა იყოს მკაცრად გაკონტრირებული.</p>
A. ზოგადი სარეაბილიტაციო და / ან სამშენებლო ქმედებები	<p>ჰაერის ხარისხი</p> <hr/> <p>ხმაური</p> <hr/> <p>წყლის ხარისხი</p>	<p>a) ობიექტზე არ უნდა მოხდეს სამშენებლო მასალების/ნარჩენების ღიად დაწვა;</p> <hr/> <p>a) ხმაური უნდა შემცირდეს სამუშაოების განხორციელების დროითი ლიმიტების დაწესებით;</p> <hr/> <p>(a) კონტრაქტორი ვალდებულია მოახდინოს მოწყობა და შესაბამისი ნორმების დაცვა იმ ტერიტორიაზე, სადაც სამშენებლო მასალებია განთავსებული, რათა არ მოხდეს ნატანის შეჩერება, რომ იგი ობიექტიდან მიმდებარე ნაკადულებსა და მდინარეებში არ ჩაედინოს და არ გამოიწვიოს მათი ამღვრევა</p> <p>(b) ქიმიური ნივთიერებები უნდა განთავსდეს სპეციალურად განსაზღვრულ ადგილას, ტერიტორია, სადაც მოხდება მისი გამოყენება უნდა შემოიფარგლოს გაუთვალისწინებელი შემთხვევების თავიდან ასაცილებლად.</p>

	ნარჩენების მართვა	<p>(a) მინერალური და დემონტაჟის შედეგად წარმოქმნილი სამშენებლო ნარჩენები გამოცალკევებული უნდა იქნეს სხვა ნარჩენებისგან (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) და უნდა განთავსდეს სპეციალურად გამოყოფილ ადგილას.</p> <p>(b) ობიექტიდან ხშირად უნდა მოხდეს ნარჩენების გატანა და ადგილზე მუდმივად უნდა იყოს შენარჩუნებული სისუფთავე და წესრიგი</p> <p>(c) სამშენებლო სამუშაოების დასრულების შემდეგ ხე-ტყის მასალა უნდა იქნას გატანილი ტერიტორიიდან, როგორც განსაზღვრულია ადგილობრივი მუნიციპალიტეტთან დადებულ შეთანხმებაში.</p> <p>(d) აკრძალულია ობიექტზე ნარჩენების დაწვა.</p> <p>(e) ტერიტორიიდან ნარჩენების გატანის თაობაზე აუცილებელია ჩანაწერების წარმოება.</p> <p>(f) შესაძლებელია კონტრაქტორმა განმეორებით გამოიყენონ და გადაამუშაონ სათანადო მასალები.</p>
	მასალების მიწოდება	<p>(g) უნდა გამოიყენებოდეს არსებული კარიერების, რომელსაც აქვს სათანადო ოფიციალური თანხმობა ან ძალაში მყოფი ლიცენზია სამუშაოების საწარმოებლად.</p> <p>(h) პიკი საათებში მასალების გადაზიდვა უნდა მოხდეს განსაზღვრული მაქსიმალური სიჩქარის ფარგლებში.</p>
C. ისტორიული შენობები	კულტურული მემკვიდრეობა	2014 წლის 6 თებერვალს გამოიცა ბრძანება (#09/12/03) კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლზე სამუშაოების საწარმოებლად.
E. ტოქსიკური მასალები	აზბესტის განკარგვა	<p>(a) სამშენებლო ტერიტორიაზე განთავსებული აზბესტი გარკვევით უნდა აღინიშნოს როგორც სახიფათო მასალა;</p> <p>(b) სახიფათო მასალების კონტეინერები უნდა მოთავსდეს ჰერმეტიკ კონტეინერებში, რათა აცილებული იქნას დაღვრა და გამოტუტება</p> <p>(c) ნარჩენების ტრანსპორტირება უნდა განხორციელდეს სპეციალურად ლიცენზირებული გადამტანებით და გატანილ იქნას ლიცენზირებულ ობიექტზე.</p>

ნაწილი D: მონიტორინგის გეგმა

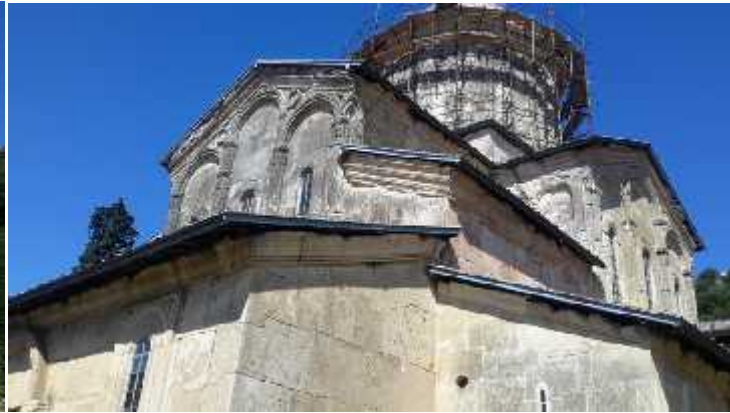
ქმედება	რა პარამეტრის მონიტორინგი ხდება?	სად ტარდება მონიტორინგი	როგორ უნდა განხორციელდეს მონიტორინგი	როდის რა სიხშირით/ პერიოდულობით უნდა განხორციელდეს მონიტორინგი?	რატომ ხდება პარამეტრის მონიტორინგი	ვინ არის პასუხისმგებელი მონიტორინგზე?
სამშენებლო ფაზა						
სამშენებლო მასალების მიწოდება	სამშენებლო მასალების შექმნა მხოლოდ ოფიციალურად დარეგისტრირებული მომწოდებლებისაგან	მომწოდებლის ოფისში, ან საწყობში	დოკუმენტების შემოწმება	მოწოდების კონტრაქტების გაფორმებისას	ინფრასტრუქტურის ტექნიკური მდგრადობის და უსაფრთხოების უზრუნველყოფის მიზნით	მგვ, მშენებლობის ზედამხედველი
სამშენებლო მასალების და ნარჩენების ტრანსპორტირება; სამშენებლო მექანიზმების გადაადგილება	სატრანსპორტო საშუალებების და მექანიზმების ტექნიკური მდგომარეობა; სამშენებლო მასალებისა და ნარჩენების გადაზიდვა დახურული მანქანებით; ტრანსპორტირებისათვის განკუთვნილი დროისა მარშრუტების დაცვა.	სამშენებლო ტერიტორია	ინსპექტირება	გაუფრთხილებელი ინსპექტირება როგორც სამუშაო, ასევე არა სამუშაო საათებში	მიწისა და ჰაერის ემისიებით დაბინძურების შემცირება; ხმაურით და ვიბრაციით ადგილობრივი მოსახლეობის შეწუხების შეზღუდვა; ტრანსპორტის მოძრაობის დარღვევის	მგვ, მშენებლობის ზედამხედველი, საპატრულო პოლიცია

					მინიმუმამდე შემცირება.	
სამშენებლო ნარჩენების წარმოქმნა	სამშენებლო ნარჩენების დროებითი შენახვა სპეციალურად გამოყოფილ ადგილებში; ნარჩენების დროული განთავსება ოფიციალურად გამოყოფილ ადგილებში.	სამშენებლო ტერიტორია; ნარჩენების განთავსების ტერიტორია	ინსპექტირება	პერიოდულად მშენებლობის პროცესში და პრეტენზიების შემთხვევაში	სამშენებლო და მის მეზობლად მდებარე ტერიტორიების მყარი ნარჩენებისაგან დაბინძურების თავიდან აცილება	მგვ, მშენებლობის ზედამხედველი,
აზბესტისა და ნარჩენების მართვა	ქვე პროექტის ობიექტზე განთავსებული აზბესტი სათანადოდ უნდა იყოს დალუქული და გარკვევით უნდა აღინიშნოს, როგორც სახიფათო მასალა. უსაფრთხოების ზომები უნდა იქნას გატარებული სამშენებლო ობიექტიდან უნებართვოდ გატანის თავიდან ასაცილებლად.	სამშენებლო ობიექტზე	დოკუმენტაციის და სამუშაოების ინსპექტირება	სარეაბილიტაციო სამუშაოების პროცესში	ტოქსიკური მასალებით დაბინძურების თავიდან ასაცილებლად. მუშების ჯანმრთელობის დასაცავად.	მგვ და სამუშაოთა ზედამხედველები
მუშების ჯანმრთელობა და უსაფრთხოება	მუშების ფორმებით და ინდივიდუალური დაცვის საშუალებებით აღჭურვა; მუშების და პერსონალის ინფორმირება მექანიზმებთან/აღჭურვილობასთან მუშაობისას ინდივიდუალური	სამშენებლო ტერიტორია	ინსპექტირება	გაუფრთხილებელი შემოწმება სამუშაოების მსვლელობისას	უბედური შემთხვევების თავიდან აცილება	მგვ, მშენებლობის ზედამხედველი

	უსაფრთხოების წესების და ინსტრუქციების შესახებ და ასევე აღნიშნული წესები/ინსტრუქციების მკაცრი დაცვა					
--	--	--	--	--	--	--

დანართი 1: სარეაბილიტაციო გზის მდებარეობა და ფოტომასალა

დანართი 2. ნებართვა კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლებზე სამუშაოების წარმოებისთვის.

კულტურული მემკვიდრეობის
ძეგლებზე სამუშაოების
სანებართვო მოწმობა

№ 20/12/03

- 1. ნებართვის შევლობელი**
ხელოვნების საერთაშორისო ცენტრი, საინფორმაციო (რეგისტრაციის) ნომერი №204426451, მისამართი – ქ. თბილისი, ნიკო ნიკოლაძის ქ. №7.
- 2. სამართლებრივი საფუძველი**
ხელოვნების საერთაშორისო ცენტრის დირექტორის მაკა დვალისშვილის 2014 წლის 17 იანვრის №TK01 (შემ: №37 17.01.2014) წერილი; საქართველოს საპატრიარქოს ხუროთმოძღვრების, ხელოვნებისა და რესტავრაციის ცენტრის თავმჯდომარის შოადგილის აბბა აღავერდელი მიტროპოლიტ დავითის (მახარაძე) 2013 წლის 12 ნოემბრის №199 (შემ: №91 04.02.2014) წერილი და საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტოს გენერალური დირექტორის 2014 წლის 6 თებერვლის № 2/10 ბრძანება.
- 3. სანებართვო ობიექტი**
კულტურული მემკვიდრეობის უძრავი ძეგლი – გელათის ღვთისმშობლის შობის ტაძარი.
- 4. შესასრულებელი სამუშაო**
გელათის ღვთისმშობლის შობის ტაძრის ხარუაბილიტაციო სამუშაოები.
- 5. სამუშაოთა შუალედური ანგარიშის წარდგენის ვადა**
2014 წლის 5 ივნისი; 2014 წლის 6 ოქტომბერი; 2015 წლის 5 თებერვალი; 2015 წლის 5 ივნისი; 2015 წლის 5 ოქტომბერი; 2016 წლის 5 თებერვალი; 2016 წლის 6 ივნისი; 2016 წლის 5 ოქტომბერი;
- 6. ნებართვის მოქმედება**
2014 წლის 6 თებერვლიდან 2017 წლის 10 თებერვლამდე, ხაზდლო ანგარიშის წარმოადგენის ვალდებულებით.
- 7. ნებართვა გაცემულია**
საქართველოს კანონის „კულტურული მემკვიდრეობის შესახებ“ საფუძველზე.
- 8. სანებართვო მოწმობის გაცემის თარიღი:**

06.02.14

მერაბ ბოჭორიძე
გენერალური დირექტორი

